

RM. 0004. 121. 2020

Urząd Miejski w Jaworze
Referat Oświaty
59-400 Jawor, Rynek 1

Jawor, dnia 21.04.2020 r.

RS.0640.9.2020

Pan

Daniel Iwański

Przewodniczący Rady Miejskiej

w Jaworze

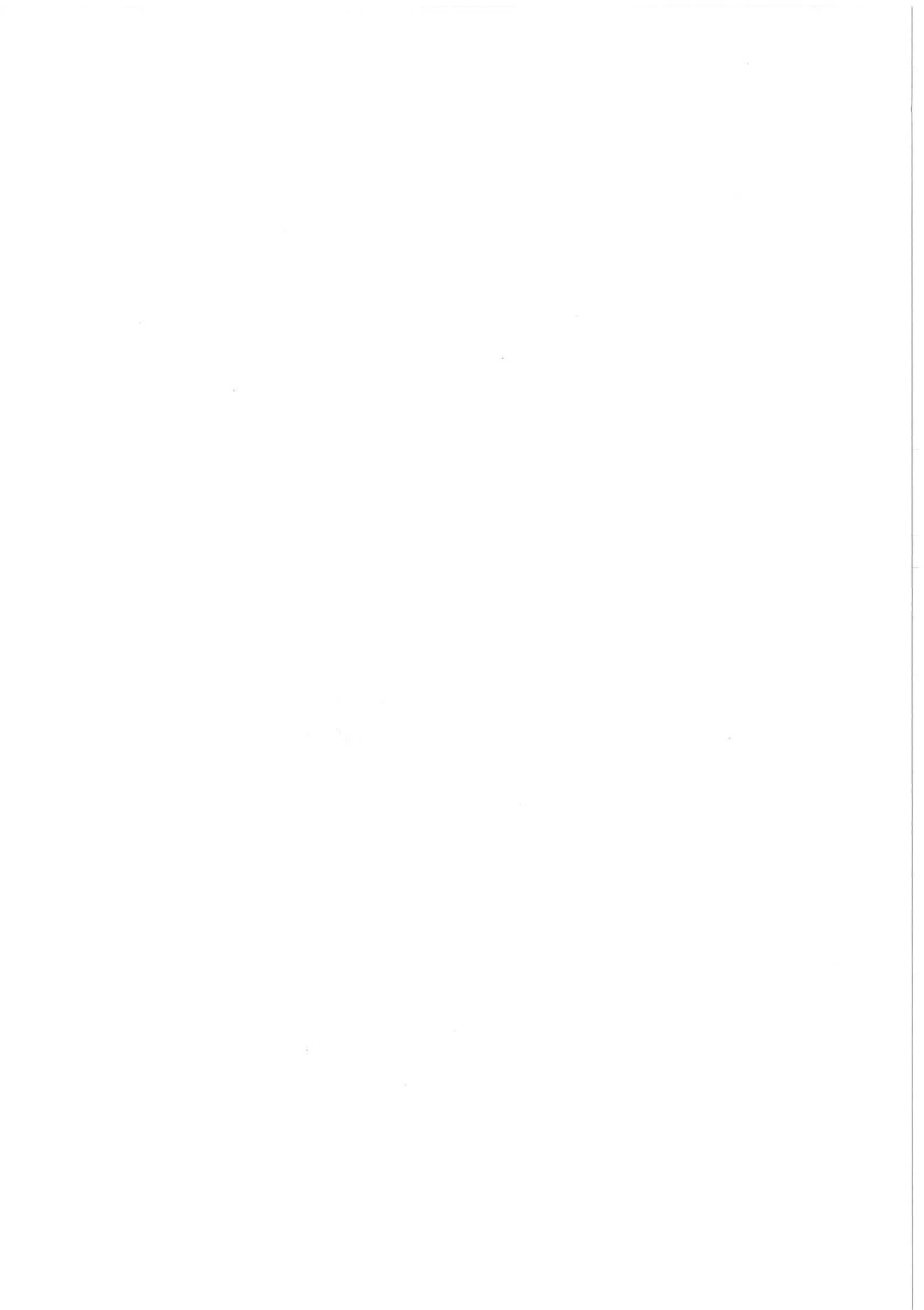
W załączeniu przedkładam sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaworze za rok 2019 r.

Z up. BURMISTRZA
Ewelina Szynkler
ZASTĘPCA BURMISTRZA

Otrzymują:

1. Adresat
2. A/a

sporz. Paulina Belica

**Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Jaworze za rok 2019**

Jawor, marzec 2020 r.

Spis treści:

I.	Informacje wstępne.....	3
1.	Podstawy prawne.....	5
2.	Struktura wydatków oraz procent ich wykonania.....	6
II.	Działania podejmowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.....	11
1.	Zadania realizowane w oparciu o ustawę o pomocy społecznej.....	11
1.1	Zadania własne i zlecone gminy	11
2.	Program wieloletni „Posiłek w domu i szkole” na lata 2019 - 2023....	25
3.	Dodatki mieszkaniowe, dodatki energetyczne i stypendia szkolne.....	26
4.	Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, Karta Dużej Rodziny	28
5.	Potwierdzenie prawa do świadczeń zdrowotnych.....	32
6.	Sala Dziennego Pobytu.....	33
7.	Dzienny Dom Pobytu „Senior +”.....	34
8.	Świetlica Środowiskowa z Elementami Socjoterapii.....	36
10.	Poradnia Rodzinna.....	42
11.	Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej.....	48
12.	Gminny Zespół Interdyscyplinarny.....	50
III.	Wnioski końcowe.....	52

I. INFORMACJE WSTĘPNE

Ośrodek Pomocy Społecznej jest budżetową jednostką organizacyjną Gminy, utworzony na mocy uchwały Miejskiej Rady Narodowej w Jaworze XII/63/90 z dnia 26 IV 1990r. Realizuje zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym z zakresu pomocy społecznej, kierując się ustaleniem Burmistrza Miasta, oraz zadania z zakresu administracji rządowej, kierując się ustaleniami przekazanym przez wojewodę. Ośrodkiem kieruje dyrektor przy pomocy zastępy dyrektora i głównej księgowej. Zadania Ośrodka określa statut przyjęty uchwałą LXI/320/06 Rady Miejskiej w Jaworze z dnia 25.01.2006 z późniejszymi zmianami. Wydatki pokrywane są częściowo z budżetu państwa, a częściowo ze środków własnych gminy. MOPS w Jaworze jest jednym z podstawowych podmiotów polityki społecznej w Gminie, który wykonuje nie tylko zadania wynikające z ustawy z dnia 12.03.2004r. o pomocy społecznej, ale także zadania wynikające z innych ustaw przekazanych do realizacji przez organy Gminy, (Radę Miejską, Burmistrza), na rzecz mieszkańców naszego miasta i są to m.in.:

- ustawa o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa prawo energetyczne - dodatki energetyczne,
- ustawa o systemie oświaty – stypendia szkolne,
- ustawa o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawa o udzieleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
- ustawa o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
- Karta Dużej Rodziny

Na dzień 31 grudzień 2019 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Jaworze zatrudnionych było, łącznie 81 osób, w tym: kadra kierownicza 8 osób, pracownicy socjalni 13 osób, pozostali pracownicy 60 osób. 1 osoba zatrudniona jest na umowę o pracę w ramach zastępstwa.

Cel i zadania Pomocy Społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie w/w sytuacjom, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy.

1. PODSTAWY PRAWNE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaworze realizuje swoje zadania m.in. w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 roku, poz. 1508 ze zm.).
2. Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018 r. poz. 998 ze zm.)
3. Ustawę z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1878 ze zm.)
4. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390).
5. Ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1510 ze zm.)
6. Ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 ze zm.)
7. Ustawę z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2018 roku, poz. 2220 ze zm.).
8. Ustawę z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2018 r., poz. 554 ze zm.).
9. Ustawę z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz.U. z 2017 r. poz. 2092 ze zm.)
10. Ustawę z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2017 r. poz. 180 ze zm.)
11. Ustawę z dnia 10 kwietnia 1997 roku – Prawo Energetyczne (Dz.U. z 2018 r. poz. 755 ze zm.)
12. Ustawę z dnia 7 września 1991 o systemie oświaty (Dz.U. z 2018 r. poz. 1457 ze zm.)
13. Ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 1030 ze zm.)

14. Ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku (Dz.U. z 2018 roku, poz.2137 ze zm.)
15. Ustawę o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014 r. (Dz.U. z 2017r. poz.1832 ze zm.)
16. Ustawę o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016 r. (Dz.U. z 2019 r. poz.473)

2. Struktura wydatków oraz procent ich wykonania.

Dział	Rodzaj	§	Objaśnienie do paragrafów wydatkowych	PLAN	Wykonanie	% WYKONANIA
ZWALCZANIE NARKOMANII						
851	85153	42 10	Zakup materiałów i wyposażenia	800,00	800,00	100,00
		43 00	Zakup usług pozostałych	20 748,00	20 748,00	100,00
Razem 85153				21 548,00	21 548,00	84,56
PRZECIWDZIAŁANIE ALKOHOLOWI						
851	85154	41 10	Składki na ubezpieczenia społeczne	16 300	15 818,67	97,05
		41 70	Wynagrodzenia bezosobowe (umowy zlecenie)	122 668	101 933,50	83,10
		42 10	Zakup materiałów i wyposażenia	4 100	3 072,51	74,94
		42 20	Zakup środków żywności	6 000	5 299,60	88,33
		42 60	Zakup energii	8 980	8 792,77	97,92
		43 00	Zakup usług pozostałych	27 495	26 157,08	95,13
		44 30	Różne opłaty i składki	225	225,00	100,00
		45 20	Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	240	239,58	99,83
Razem 85154				186 008,00	161 538,71	83,50
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ						
851	85195	40 10	Wynagrodzenia osobowe pracowników	5 016,00	4 169,00	100,00
		41 10	Składki na ubezpieczenia społeczne	894,74	737,93	99,88
		41 20	Składki na Fundusz Pracy	89,26	54,99	96,36
Razem 85195				6 000,00	4 961,92	99,94
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ						
852	85202	43 30	Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	1 619 000,00	1 568 633,87	96,89
OŚRODKI WSPARCIA						
	85203	30 20	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	2 170,00	1 239,62	57,13
		40 10	Wynagrodzenia osobowe pracowników	269 801,00	252 103,64	93,44

		40	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	16 347,00	16 346,78	100,00
		41	Składki na ubezpieczenia społeczne	50 900,00	46 648,48	91,65
		41	Składki na Fundusz Pracy oraz Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych	7 000,00	5 043,18	72,05
		42	Zakup materiałów i wyposażenia	19 634,00	15 310,63	77,98
		42	Zakup środków żywności	175 740,00	113 989,90	64,86
		42	Zakup energii	32 681,00	19 919,48	60,95
		42	Zakup usług remontowych	3 000,00	692,00	23,07
		42	Zakup usług zdrowotnych	500,00	471,25	94,25
		43	Zakup usług pozostałych	11 700,00	8 365,15	71,50
		43	Oplaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	2 300,00	2 154,86	93,69
		44	Różne opłaty i składki	1 000,00	615,50	61,55
		44	Odpisy na ZFŚŚ	8 519,00	8 519,00	100,00
		45	Oplaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	2 120,00	2 113,92	99,71
		47	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	500,00	61,30	12,26
Razem 85203				603 912,00	493 594,69	81,73
ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY						
852	85205	42	Zakup materiałów i wyposażenia	5 500,00	3 289,33	59,81
		43	Zakup usług pozostałych	3 500,00	3 465,90	99,03
		47	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	2 500,00	1 688,00	67,52
				11 500,00	8 443,23	73,42
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej						
852	85213	41	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	46 009,00	44 758,67	97,28
Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe						
852	85214	31	Świadczenia społeczne	647 200,00	562 272,81	86,88
		43	Zakup usług pozostałych	44 000,00	37 449,20	85,11
				691 200,00	599 722,01	86,77
DODATKI MIESZKANIOWE						
852	85215	31	Świadczenia społeczne	426 018,00	408 386,54	95,86
		42	Zakup materiałów i wyposażenia	5 763,00	5 175,13	89,80
		43	Zakup usług pozostałych	3 000,00	3 000,00	100,00
		43	Oplaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	1 800,00	1 800,00	100,00
Razem 85215				436 581,00	418 361,67	95,83
ZASIŁKI STAŁE						
852	85216	31	Świadczenia społeczne	608 000,00	553 900,00	91,10

OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ

852	85219	30 20	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	13 170,00	9 085,21	68,98
		31 10	Świadczenia społeczne	161 775,31	161 265,93	99,69
		40 10	Wynagrodzenia osobowe pracowników	2 071 130,00	1 959 948,10	94,63
		40 40	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	120 574,00	120 573,96	100,00
		41 10	Składki na ubezpieczenia społeczne	358 915,00	354 091,73	98,66
		41 20	Składki na Fundusz Pracy oraz Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych	38 770,00	33 349,54	86,02
		41 40	Wpłaty na PFRON	72 000,00	71 632,00	99,49
		41 70	Wynagrodzenia bezosobowe (umowy zlecenie)	23 265,00	3 861,00	16,60
		42 10	Zakup materiałów i wyposażenia	107 516,63	103 641,87	96,40
		42 60	Zakup energii	82 200,00	59 013,47	71,79
		42 70	Zakup usług remontowych	15 000,00	6 277,00	41,85
		42 80	Zakup usług zdrowotnych	2 300,00	1 567,50	68,15
		43 00	Zakup usług pozostałych	150 419,00	140 152,17	93,17
		43 60	Oplaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	7 800,00	7 340,74	94,11
		44 10	Podróże służbowe krajowe	4 000,00	1 712,97	42,82
		44 30	Różne opłaty i składki	7 000,00	4 853,35	69,33
		44 40	Odpisy na ZFŚS	49 841,00	49 841,00	100,00
		44 80	Podatek od nieruchomości	510,00	510,00	100,00
		45 20	Oplaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	3 600,00	3 164,76	87,91
		47 00	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	11 000,00	7 102,42	64,57
Razem 85219				3 300 785,94	3 098 984,72	93,89

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

852	85228	30 20	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	7 971,32	6 987,72	87,66
		40 10	Wynagrodzenia osobowe pracowników	870 092,00	802 065,07	92,18
		40 40	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	48 667,00	48 666,15	100,00
		41 10	Składki na ubezpieczenia społeczne	167 850,00	146 519,61	87,29
		41 20	Składki na Fundusz Pracy oraz Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych	22 700,00	17 192,40	75,74
		41 70	Wynagrodzenia bezosobowe	9 120,00	-	-
		42 10	Zakup materiałów i wyposażenia	13 221,71	10 275,85	77,72
		42 20	Zakup środków żywności	528,10	44,60	8,45
		42 60	Zakup energii	1 500,00	1 500,00	100,00
		42 80	Zakup usług zdrowotnych	832,00	577,50	69,41

	43 00	Zakup usług pozostałych	1 100,00	655,35	59,58	
	43 60	Oplaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	1 800,00	759,16	42,18	
	44 10	Podróże służbowe krajowe	2 400,00	2 211,57	92,15	
	44 40	Odpisy na ZFŚŚ	26 057,00	26 057,00	100,00	
	47 00	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	1 183,87	1 164,51	98,36	
Razem 85228			1 175 023,00	1 064 676,49	90,61	
POMOC W ZAKRESIE DOŻYWIANIA						
852	85230	31 10	Świadczenia społeczne	732 000,00	475 930,30	65,02
		41 70	Wynagrodzenia bezosobowe	12 312,00	12 312,00	100,00
Razem 85230			744 312,00	488 242,30	65,60	
POMOC DLA CUDZOZIEMCÓW						
852	85231	31 10	Świadczenia społeczne	1 500,00	1 000,00	66,67
Pozostała działalność (u nas prace społecznie użyteczne + Senior-Wigor, wynagrodzenie dla kuratorów)						
852	85295	30 20	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	2 109,95	786,00	37,25
		31 10	Świadczenia społeczne	74 000,00	54 702,28	73,92
		40 10	Wynagrodzenia osobowe pracowników	240 171,59	186 790,16	77,77
		40 40	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	8 569,00	8 568,48	99,99
		41 10	Składki na ubezpieczenia społeczne	44 677,25	34 420,04	77,04
		41 20	Składki na Fundusz Pracy oraz Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych	6 178,83	4 873,61	78,88
		42 10	Zakup materiałów i wyposażenia	16 062,15	12 760,29	79,44
		42 20	Zakup środków żywności	45 703,72	22 623,14	49,50
		42 60	Zakup energii	26 627,63	22 644,50	85,04
		42 70	Zakup usług remontowych	3 379,00	-	-
		42 80	Zakup usług zdrowotnych	471,43	318,75	67,61
		43 00	Zakup usług pozostałych	6 377,68	4 083,84	64,03
		43 60	Oplaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	1 117,43	1 020,00	91,28
		44 10	Podróże służbowe krajowe	145,80	-	-
		44 30	Różne opłaty i składki	245,80	26,00	10,58
		44 40	Odpisy na ZFŚŚ	5 172,00	5 172,00	100,00
		45 20	Oplaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	969,94	960,00	98,98
		47 00	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	275,80	122,58	44,45
Razem 85295			482 255,00	359 871,67	74,62	
POMOC MATERIALNA DLA UCZNIÓW						
854	85415	32 40	Stypendia dla uczniów	130 000,00	63 341,81	48,72

Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego						
855	85502	30 20	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	600,00	-	-
		31 10	Świadczenia społeczne	5 655 219,00	5 575 384,74	98,59
		40 10	Wynagrodzenia osobowe pracowników	261 530,00	235 950,69	90,22
		40 40	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	16 531,00	16 530,63	100,00
		41 10	Składki na ubezpieczenia społeczne	51 298,00	45 127,81	87,97
		41 20	Składki na Fundusz Pracy oraz Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych	7 040,00	5 114,25	72,65
		42 10	Zakup materiałów i wyposażenia	9 472,00	8 839,12	93,32
		42 80	Zakup usług zdrowotnych	400,00	157,50	39,38
		43 00	Zakup usług pozostałych	12 044,00	8 751,93	72,67
		44 10	Podróże służbowe krajowe	100,00	-	-
		44 40	Odpisy na ZFŚŚ	7 480,00	7 480,00	100,00
		47 00	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	448,00	430,20	96,03
Razem 85502				6 022 162,00	5 903 766,87	98,03
KARTA DUŻEJ RODZINY						
855	85503	42 10	Zakup materiałów i wyposażenia	1 999,00	1 160,46	58,05
WSPIERANIE RODZINY						
855	85504	30 20	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	1 262,00	1 067,00	84,55
		40 10	Wynagrodzenia osobowe pracowników	121 046,00	85 663,50	70,77
		40 40	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	5 100,00	3 011,47	59,05
		41 10	Składki na ubezpieczenia społeczne	16 100,00	15 078,63	93,66
		41 20	Składki na Fundusz Pracy oraz Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych	2 228,00	2 087,18	93,68
		42 10	Zakup materiałów i wyposażenia	3 296,00	2 978,33	90,36
		42 80	Zakup usług zdrowotnych	200,00	109,00	54,50
		43 30	Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	400 000,00	313 144,77	78,29
		44 10	Podróże służbowe krajowe	465,00	97,70	21,01
		44 40	Odpisy na ZFŚŚ	2 339,00	2 339,00	100,00
		47 00	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	1 000,00	449,53	44,95
Razem 85504				553 036,00	426 026,11	77,03
855	85513	41 30	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	45 933,00	44 402,77	96,67
Ogółem 851+852+854+855				16 686 763,94	15 326 935,97	91,85

II. Działania podejmowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

1. Zadania realizowane w oparciu o ustawę o pomocy społecznej.

1.1 Zadania własne i zlecone gminie.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

- 1) opracowanie i realizacja Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) sporządzanie oceny w zakresie pomocy społecznej;
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) praca socjalna;
- 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
- 13) dożywianie dzieci;
- 14) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;

15) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;

15a) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;

16) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;

17) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;

18) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;

19) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

2. Do zadań własnych gminy należy:

1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;

2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;

3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;

3a) opracowanie i realizacja projektów socjalnych,

4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;

5) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;

2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłuską żywiołową lub ekologiczną;

3) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z

zaburzeniami psychicznymi;

4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;

5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

6) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Uchwałą NR XVI/80/2015 Rady Miejskiej w Jaworze z dnia 28 października 2015 r. przyjęto Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Jawora na lata 2016 – 2020. Natomiast Ocena Zasobów Pomocy Społecznej dokonywana jest przez Ośrodek do 30 kwietnia każdego roku. Zasoby te obejmują w szczególności infrastrukturę, kadrę, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej. Ocena zasobów pomocy społecznej obejmuje również osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów oraz ich rozkład ilościowy. Ocena wraz z rekomendacjami jest podstawą do planowania budżetu na rok następny.

Świadczenia z pomocy społecznej udzielane są na wniosek strony lub z urzędu na podstawie przeprowadzonego wywiadu środowiskowego oraz decyzji administracyjnej. Każda wydana decyzja o przyznaniu lub odmowie przyznania pomocy poprzedzona jest przeprowadzonym wywiadem środowiskowym w miejscu zamieszkania osoby ubiegającej się o pomoc. Wywiad środowiskowy przeprowadzany jest przez pracownika socjalnego w celu ustalenia sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osób i rodzin, aby na podstawie uzyskanej wiedzy można było przyznać pomoc. Na jego podstawie pracownik socjalny dokonuje analizy i oceny sytuacji danej osoby lub rodziny i formułuje wnioski, stanowiące podstawę planowania pomocy. Wywiad środowiskowy zawiera dane osoby, z którą przeprowadza się wywiad oraz dane rodziny, pozostającej i nie pozostającej we wspólnym gospodarstwie domowym, ustala się łączny dochód w rodzinie oraz stałe wydatki w ciągu miesiąca, opisuje sytuację mieszkaniową, zdrowotną oraz rodzinną. Podczas wywiadu ustala się w jaki sposób rodzina lub osoba funkcjonuje w środowisku, rozmowa dotyczy również sytuacji zawodowej, niepełnosprawności lub uzależnień, jeśli te problemy dotyczą rodziny. Określa się również przyczyny wystąpienia z wnioskiem o udzielenie pomocy, a także potrzeby i oczekiwania

osoby, z którą przeprowadzany jest wywiad. Ustalenia tych wszystkich kwestii pozwala całościowo spojrzeć na sytuację osoby i rodziny i zaplanować działania, odnoszące się do każdego poruszanego problemu. Wywiad środowiskowy zawiera również wnioski pracownika socjalnego oraz plan pomocy i działań na rzecz rodziny.

W 2019 roku przyznano decyzją świadczenie 649 osobom. Świadczenia pieniężne przyznano 386 osobom natomiast niepieniężne 326 osobom.

LICZBA RODZIN I OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIAD.	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
0		1	2	4
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	1	649	540	924
w tym: świadczenia pieniężne	2	386	379	698
świadczenia niepieniężne	3	326	265	495

Najczęstszym powodem przyznania pomocy było ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezrobocie, a także alkoholizm.

POWODY PRYZNANIA POMOCY

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN
UBÓSTWO	238
SIEROCTWO	0
BEZDOMNOŚĆ	31
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	28
W TYM: WIELODZIETNOŚĆ	16
BEZROBOCIE	176
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	206
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	386

BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	41
W TYM:	13
RODZINY NIEPEŁNE	
RODZINY WIELODZIECNE	2
PRZEMOC W RODZINIE	1
ALKOHOLIZM	92
NARKOMANIA	8
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	9
ZDARZENIE LOSOWE	3
SYTUACJA KRYZYSOWA	1

W 2019 roku wydano ogółem 2874 decyzje administracyjne, w tym: 76 decyzji umarzających postępowanie, 2476 decyzji przyznających świadczenie, 50 uchyleń decyzji i 196 zmian decyzji. Podział na rodzaj udzielonego świadczenia przedstawia poniższa tabela.

LICZBA I RODZAJ PRYZNANYCH ŚWIADCZEŃ

Świadczenie	Łączna liczba wydanych decyzji przyznających
Zasiłek celowy	621
Zasiłek okresowy	299
Zasiłek stały	121
Wieloletni Program Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania w tym:	
- Zasiłki celowe	607
- Posiłki w szkole	144
- Posiłki w przedszkolu i żłobku	59

- Posiłki w Centrum Usług Socjalnych	35
Posiłki	146
Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej	59
Schronienie	47
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	49
Usługi opiekuńcze	157
Sala Dziennego Pobytu	19
Dzienny Dom „SENIOR-WIGOR”	68
Razem	2490

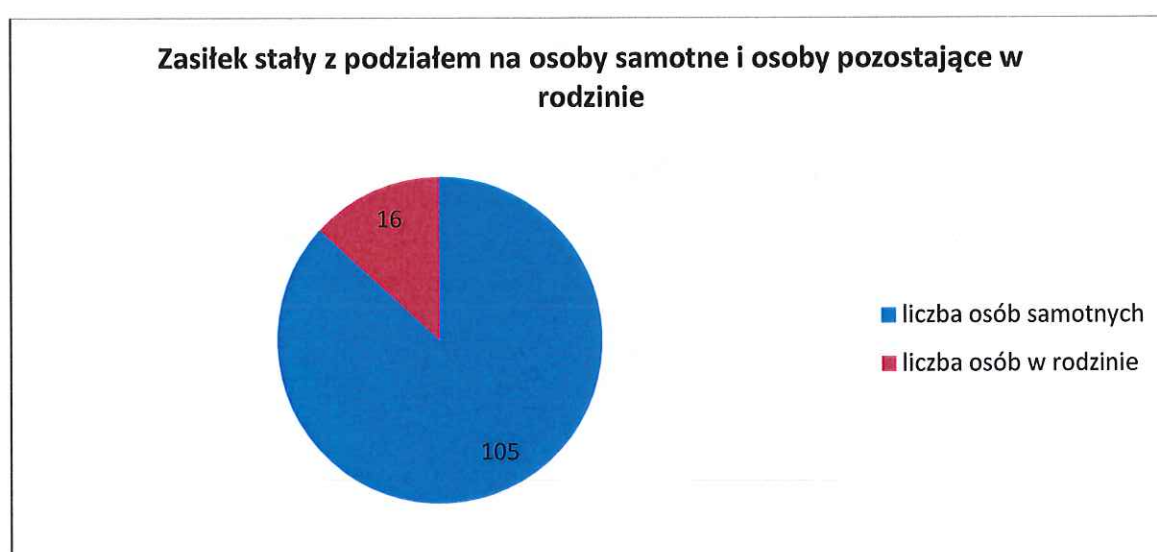
W 2019 r. wydano 47 decyzji odmownych. Najczęstszymi powodami odmowy przyznania świadczenia było: przekroczenie kryterium dochodowego oraz brak współpracy osoby/rodziny z pracownikiem socjalnym.

Świadczenie	Łączna liczba wydanych decyzji odmownych
Zasilek celowy	15
Zasilek okresowy	9
Zasilek stały	4
Wieloletni Program Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania w tym:	6
- Zasiłki celowe	6
- Posiłki w szkole	0
Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej	5
OGÓLEM	45

Zasiłek stały przysługuje:

1. pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
2. pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

W 2019 r. przyznano zasiłek stały 121 osobom, w tym 105 osób to osoby samotnie gospodarujące.

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- 1) osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
 - 2) rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.
2. Zasiłek okresowy ustala się:
- 1) w przypadku osoby samotnie gospodarującej - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 418 zł miesięcznie;
 - 2) w przypadku rodziny - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a

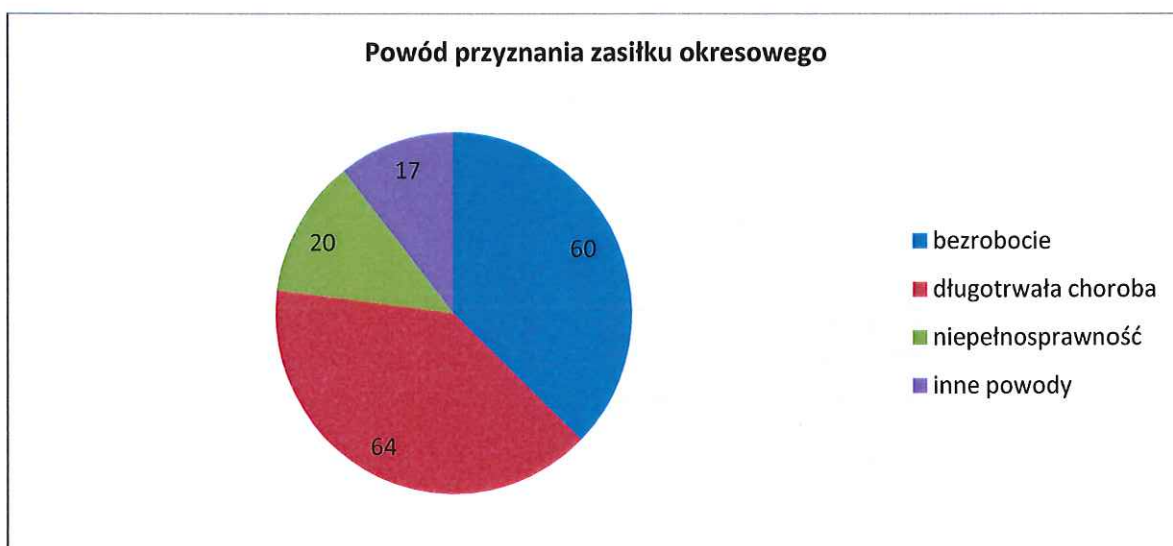
dochodem tej rodziny.

3. Kwota zasiłku okresowego ustalona zgodnie z ust. 2 nie może być niższa niż 50% różnicy między:

- 1) kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby;
- 2) kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

4. Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł miesięcznie.

W 2018 roku przyznano zasiłek okresowy 139 osobom. Powód przyznania zasiłku okresowego przedstawia poniższy wykres.

* Liczba osób, które otrzymały zasiłek okresowy nie będzie równa liczbie powodów przyznania gdyż jedna osoba może mieć przyznany zasiłek okresowy z różnych powodów, kilka razy.

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany **zasiłek celowy**. Zasiłek celowy może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany: specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi.

W 2019 r. przyznano zasiłki celowe dla 325 osób. Zostały przyznane z przeznaczeniem na zakup leków, żywności, opału, odzieży lub zaspokojenie najpilniejszych potrzeb tj.

uregulowanie opłat mieszkaniowych, zakup artykułów higienicznych, dojazdu do szpitala lub schroniska dla osób bezdomnych.

Pomoc na zakup opału otrzymało 155 osób w tym: 125 osób otrzymało pomoc w formie zakupu i dowozu opału natomiast 30 osób otrzymało pomoc finansową w formie zasiłku celowego na zakup opału. Zasiłek celowy może zostać udzielony kilkakrotnie w ciągu roku dla tej samej osoby.

Z programu „Posiłek w domu i szkole” skorzystało 492 osoby. Świadczenie pieniężne na zakup żywności (zasiłek celowy w ramach programu) przyznano decyzją dla 411 osób, świadczenia rzeczowe w postaci produktów żywnościowych dla 10 osób. Z pomocy w formie posiłku skorzystało 156 osób.

Z obiadów w Centrum Usług Socjalnych skorzystało 137 osób (pomoc udzielana w ramach programu „Posiłek w domu i szkole” oraz na podstawie uchwały rady gminy), w tym 54 osób otrzymało pomoc w formie obiadów wożonych do miejsca zamieszkania. Z obiadów w szkołach w 2019 r. skorzystało 74 dzieci, w przedszkolach i żłobkach 49 dzieci.

Specjalne zasiłki celowe przyznano dla 105 osób, z uwagi na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, niezaradność życiową przy przekroczeniu kryterium dochodowego u rodzin w szczególnie uzasadnionych przypadkach.

W 2019 roku 44 osób otrzymywało wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd na kwotę 161.265 zł. Środki pochodziły z budżetu państwa. Natomiast wynagrodzenie, za sprawowanie kurateli otrzymało 18 kuratorów. W 2019 r. wypłacono im z tego tyt. 52.560 zł. Środki pochodziły z budżetu gminy.

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie **usług opiekuńczych** lub **specjalistycznych usług opiekuńczych**.

Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Ośrodek pomocy społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia.

Uchwała Rady Gminy określa szczegółowe zasady przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również tryb ich pobierania.

W 2019 r. pomocą w formie usług opiekuńczych było objętych 68 osób.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane są na podstawie Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. Rozporządzenie określa: warunki i tryb ustalania oraz pobierania opłat za specjalistyczne usługi świadczone osobom z zaburzeniami psychicznymi oraz warunki całkowitego lub częściowego zwolnienia z opłat. Tą formą pomocy było objętych 19 osób w tym: 18 osób w rodzinie i 1 osoba samotna.

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w **domu pomocy społecznej**.

W 2019 roku w Domach Pomocy Społecznej przebywało 61 osób.

Osoba bezdomna to osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

W 2019 roku zarejestrowano 51 osób bezdomnych z terenu Gminy Jawor, którym przyznano pomoc w formie talonów do sklepu, zasiłków celowych na zakup odzieży, obuwia i odzieży, leków, środków higienicznych itp. 17 osobom bezdomnym, za ich zgodą, zapewniono pobyt w następujących schroniskach:

1. Schronisko dla bezdomnych „Przystań” Leśna,
2. Monar- Markot Dom dla Bezdomnych i Najuboższych w Wałbrzychu,
4. Schronisko dla Bezdomnych Towarzystwo Pomocy im Św. Brata Alberta w Jeleniej Górze

5. Towarzystwo Pomocy im Św. Brata Alberta Schronisko dla Bezdomnych w Świdnicy

Pozostałe 34 osoby przebywały na terenie Jawora oraz innych miejscowości, nocując u znajomych lub w miejscach publicznych.

Wśród zarejestrowanych osób bezdomnych - 14 osób oczekują na przydział mieszkania z zasobów Gminy. 1 osoba otrzymała lokal komunalny. Pozostała część nie może złożyć wniosku, ponieważ zbyli mieszkania, lub wnioski zostały odrzucone z powodu niespełnienia jakiegoś kryterium lub są po eksmisji bez lokalu zastępczego. Pozostali nie złożyli wniosku o mieszkanie, nie przebywają na terenie Jawora i obecnie nie ma kontaktu z nimi.

W okresie zimowym Ośrodek kładzie szczególny nacisk na zapewnienie bezpieczeństwa osobom bezdomnym. W tym celu organizowane są razem z Policją wspólne patrole po miejscach w których przebywają bezdomni. Osoby, które wyrażają chęć pobytu w schronisku kierowane są do Schronisk dla Osób Bezdomnych. Natomiast te, które decydują się na pobyt w Jaworze otrzymują pomoc w postaci odzieży i obuwia zimowego, gorącego posiłku, leków itp.

W roku 2019 dokonano **pochówku** 2 osób, która nie posiadała prawa do zasiłku pogrzebowego ani bliskich osób uprawnionych do pochówku.

Praca socjalna to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi oraz rozwinięcia lub wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej. Praca socjalna prowadzona jest w oparciu o dokonanie diagnozy sytuacji klienta przez pracownika socjalnego, opracowanie planu pomocy i wsparcia w zależności od indywidualnej sytuacji oraz posiadanego potencjału osoby lub rodziny. Może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Kontrakt jest pisemną umową zawartą pomiędzy osobą ubiegającą się o pomoc a pracownikiem socjalnym określającą uprawnienia i zobowiązania stron zmierzające do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej danej osoby lub rodziny. Kontrakt przyczynia się do odzyskania zdolności do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, prawidłowego pełnienia ról społecznych. W przypadku odmowy zawarcia kontraktu, niedotrzymania jego postanowień, nieuzasadnionej odmowy podjęcia pracy itp., ośrodek pomocy społecznej może odmówić pomocy finansowej lub ją wstrzymać. Pomoc w ramach pracy socjalnej obejmuje w szczególności:

1. udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych
2. poradnictwo dotyczące udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe
3. pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie do działań samopomocowych w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, środowisk społecznych
4. poprawę funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym, w tym:

A) Praca socjalna na rzecz poprawy sytuacji ekonomicznej osób i rodzin - udzielanie informacji o możliwości otrzymania świadczeń alimentacyjnych, świadczeń rodzinnych i pielęgnacyjnych, świadczeń emerytalno-rentowych, kierowanie klientów w celu pozyskania stypendium dla dzieci, współpraca ze Spółdzielnią Mieszkaniową oraz Zakładem Gospodarki Komunalnej w sprawie uzyskania ulg i umorzeń w zaległościach mieszkaniowych, pomoc w uzyskaniu dodatku mieszkaniowego.

b) Praca socjalna na rzecz poprawy sytuacji osób biernych zawodowo – informowanie o organizowanych spotkaniach zawodowych, pomoc w wyszukiwaniu ofert pracy, pomoc w nawiązaniu kontaktu z pracodawcą, kierowanie do udziału w projektach finansowanych ze środków Unii Europejskiej.

c) Praca socjalna na rzecz poprawy stanu zdrowia oraz prawidłowego funkcjonowania osób niepełnosprawnych i starszych - pomoc w uzyskaniu orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, częste kontrolowanie systematycznego leczenia, kierowanie i pomoc w uzyskaniu sprzętu medycznego , współpraca z rodziną w sprawie usług opiekuńczych, zapewnienie należytej opieki dla osób jej potrzebujących, pomoc w uzyskaniu miejsca w takich placówkach jak Dom Pomocy Społecznej czy Zakład Opiekuńczo - Leczniczy, kierowanie do Ośrodka Wsparcia dla osób zaburzonych psychicznie przy ulicy Starojaworskiej, Sali Dziennego Pobytu, Dziennego Domu Pobytu „Senior +”.

d) Praca socjalna na rzecz prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawienia warunków rozwoju dziecka w środowisku – skierowanie dzieci do Świetlicy Środowiskowej z Elementami Socjoterapii, składanie wniosków do Sądu o wgląd w sytuację dziecka, uzyskanie postanowień dotyczących sytuacji prawnej dziecka, wprowadzanie asystenta do rodziny wymagającej wsparcia w obszarze opiekuńczo -wychowawczym, kierowanie do terapeuty

rodziny, ujawnianie przemocy domowej, zakładanie Procedury Niebieskiej Karty, bieżący monitoring rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, podejrzeniem występowania przemocy – tam gdzie jest założona Niebieska Karta oraz po zamknięciu procedury NK i monitoring rodzin zastępczych. Ważnym działaniem jest współpraca z Poradnią Rodzinną tut. Ośrodka w celu inicjowania działań związanych z utworzeniem grup wsparcia dla matek mających problemy wychowawcze z dziećmi oraz motywowanie klientów do regularnego udziału w warsztatach dla rodziców podnoszących kompetencje rodzicielskie, szczególnie tam gdzie występują zaburzenia funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Praca socjalna wykonywana przez pracowników socjalnych jest najbardziej niewymiernym elementem działań podejmowanych wobec osób i rodzin korzystających z pomocy ośrodka. Trudno oszacować efekty pracy socjalnej m.in. z powodu długofalowości podejmowanych działań, złożoności problemów, a także zdarzających się powrotów do dysfunkcji w szczególności osób uzależnionych. W codziennej pracy pracownicy socjalni współpracują ze szkołami, pedagogami, policją, kuratorami sądowymi, prokuraturą, Urzędem Miejskim, komornikami sądowym, zakładem energetycznym, gazownią, ośrodkami pomocy społecznej, Spółdzielnią Mieszkaniową, Zarządem Lokalami Komunalnymi, poradniami zdrowia psychicznego, Poradnią Rodzinną, Szpitalem, PCPR, placówkami opiekuńczo – wychowawczymi, pracodawcami itp.

W 2019 roku pracownicy socjalni przeprowadzili postępowania administracyjne w następujących sprawach:

1. 24 wywiady alimentacyjne na wniosek innych ośrodków pomocy społecznej;
2. 56 wywiadów alimentacyjnych u członków rodzin zobowiązanych do alimentacji na terenie miasta na rzecz podopiecznych korzystających z różnych form pomocy udzielanych przez tut. Ośrodek;
3. 118 sporządzonych kontraktów socjalnych,
4. Pisma wysłane w sprawie klientów i rodzin korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaworze oraz odpowiedzi na pisma do:

- sądy -145

- PCPR -31
- Komenda Powiatowa Policji - 20
- zakłady pracy - 13
- placówki służby zdrowia -29
- MOPS, GOPS - 142
- Komornik sądowy - 11
- przedszkola, żłobki, szkoły - 6
- ZLK - 10
- ZUS, KRUS - 89
- Prokuratura - 3
- Samorządowe Kolegium Odwoławcze - 14
- Urzędy Miejskie, Gminy -55
- GKRPA -3
- Powiatowy Urząd Pracy – 5
- DPS, ZOL - 120
- Urząd Skarbowy - 5
- Zakłady Karne -1
- Rzecznik Praw Dziecka – 2
- Kancelaria Prezydenta -1
- Dolnośląski Urząd Wojewódzki - 5

- Organizacje pozarządowe – 17

5. Liczba spraw / pism oraz odpowiedzi na pisma / zaświadczeń w sprawie osób niekorzystających z pomocy tutejszego Ośrodka - 357 spraw

6. Sporządzono 20 wywiadów do Działu Świadczeń Rodzinnych na zasiłek specjalny opiekuńczy

7. Udział w 3 sprawach sądowych dot. wynagrodzenia dla kuratorów lub opiekunów prawnych

8. Udział w 216 posiedzeniach grup roboczych GZI ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

9. Liczba wydanych skierowań na żywność z programu FEAD - 149

10. Prowadzono 77 postępowań w sprawie objęcia dostępem do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

2 Program wieloletni „Posiłek w domu i szkole” na lata 2019 - 2023

Program „Posiłek w szkole i w domu” zapewnia pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej.

Ze środków przekazywanych w ramach Programu gminy udzielają wsparcia osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 150% kryterium, o którym mowa w art. 8 ww. ustawy:

1) dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,

2) uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej,
– w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

W 2019 roku w ramach programu wieloletniego „Posiłek w domu i szkole”: skorzystało 492 osoby, w tym 156 osób skorzystało z pomocy w formie posiłku. 411 osób otrzymało pomoc w formie zasiłku celowego na zakup żywności, a 10 osób otrzymało pomoc w formie art. żywnościowych w sklepach spożywczych.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola informuje ośrodek pomocy społecznej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ucznia lub dziecka o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku. Przyznanie takiej pomocy w przypadku przyjęcia przez gminę odpowiedniego programu osłonowego, nie wymaga wydania decyzji administracyjnej w sprawie i ustalenia sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego. Liczba dzieci i uczniów, którym udzielono pomocy nie może przekroczyć 20% liczby uczniów i dzieci dożywianych w szkołach i przedszkolach na terenie gminy w poprzednim miesiącu kalendarzowym. 18 dzieci skorzystały z tej formy pomocy w 2019 roku.

3. Dodatki mieszkaniowe, dodatki energetyczne, stypendia i zasiłki szkolne.

3.1 Dodatki mieszkaniowe

Dodatek mieszkaniowy jest formą pomocy od gminy dla osób, które nie są w stanie same pokryć kosztów utrzymania mieszkania. Przyznawany jest na okres 6 miesięcy, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia wniosku.

W ramach realizacji omawianej formy pomocy w roku 2019 przyjęto **420** wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego, z czego rozpatrzonych pozytywnie zostało 401 a zakończonych wydaniem decyzji odmownej 19. Najliczniejszą kategorię klientów ubiegających się o przyznanie dodatku mieszkaniowego stanowili użytkownicy mieszkań należących do gminy - 190 gospodarstw domowych, z zasobu spółdzielczego 53 gospodarstw domowych a w zasobie prywatnym były to 2 gospodarstwa domowe. W zasobie należącym do Towarzystwa Budownictwa Społecznego z dodatku mieszkaniowego skorzystało 4 gospodarstwa domowe, a we wspólnotach mieszkaniowych skorzystało 26

rodzin.

Łączna kwota dodatków mieszkaniowych wypłaconych w 2019 roku wyniosła 396.699,87 zł. Na dodatki mieszkaniowe w zasobie gminnym została przeznaczona kwota 234.184,87 zł., natomiast w zasobie spółdzielczym 106.686,33 zł. Na wspólnoty mieszkaniowe przekazana została kwota 41.095,11 zł. Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2019 roku w zasobie prywatnym wyniosła 2.274,87 zł., a w mieszkaniach należących do Towarzystwa Budownictwa Społecznego 6.870,55 zł. 5.587,93 zł. zostało przeznaczone na dodatki mieszkaniowe z innym zasobem (np. umowa użyczenia lub podnajmu mieszkania).

3.2 Dodatek energetyczny

Dział Dodatków Mieszkaniowych zajmuje się również przyznawaniem świadczenia tj. **dodatku energetycznego**. Dodatek energetyczny przysługuje odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej.

Odbiorca wrażliwy energii elektrycznej - to osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Kryteria uprawniające do otrzymania dodatku energetycznego:

- przyznanie prawa do dodatku mieszkaniowego
- posiadanie umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej
- zamieszkiwanie w miejscu dostarczania energii elektrycznej

W 2019 roku osób korzystających z w/w formy pomocy było 187. Łączna kwota wypłaconych dodatków energetycznych wyniosła 11.686,88 zł. W gospodarstwach 1-osobowych z dodatku energetycznego skorzystało 78 osób, w gospodarstwach od 2-4 osób pomocą zostało objętych 97 osób, natomiast w gospodarstwach powyżej 5-ciu osób z w/w formy pomocy skorzystało 12 osób.

3.3 Stypendia i zasiłki szkolne

Od września 2015 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zajmuje się realizacją świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym, którymi są:

1. stypendia szkolne
2. zasiłki szkolne

Obydwa świadczenia mogą być udzielone uczniom zamieszkałym na terenie gminy Jawor, którzy rozpoczynają i kontynuują naukę w szkole, a których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 528 zł.

Pomoc materialna jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji i umożliwienia pokonywania barier wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia.

W okresie od 01.01. 2019 do 31.12.2019 zostały złożone 46 wnioski o przyznanie stypendium szkolnego. Nie wydano decyzji odmownych. Na stypendia szkolne w 2019 roku wydatkowano kwotę 63.341,81 zł., w tym środki własne gminy wyniosły 12.668,36 zł.

4. Świadczenia rodzinne, Fundusz alimentacyjny, Karta Dużej Rodziny

W roku 2019 pracownicy działu przeprowadzili szereg postępowań, z czego 1304 spraw zakończyło się wydaniem decyzji administracyjnej. W sprawie świadczeń rodzinnych wydano 1097 decyzje, 207 decyzji dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wydano 108 Kart Dużej Rodziny.

4.1 Fundusz alimentacyjny

Forma wsparcia osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania alimentów, przy czym zadania wynikające z ustawy połączone są z zadaniami zmierzającymi do zwiększania odpowiedzialności osób zobowiązanych do alimentacji.

Przysługiwanie świadczenia uzależnione jest od sytuacji rodzinnej i materialnej wierzycieli. W związku z tym zobowiązani są do zgłaszania wszelkich zmian swojej sytuacji w celu ponownej weryfikacji przysługiwania świadczenia w trakcie trwania okresu świadczeniowego, co wiązało się z prowadzeniem postępowań wyjaśniających, które w części

zakończyły się wydaniem decyzji. Również na wniosek wierzycieli zmieniano decyzje z powodu zmiany wysokości zasądzonych alimentów.

Przekazywano informacje do 5 biur informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego. W związku z tym, iż należności przypadające od dłużnika alimentacyjnego z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego podlegają ściągnięciu wraz z odsetkami w drodze egzekucji sądowej na podstawie przepisów o egzekucji świadczeń alimentacyjnych tut. Ośrodek wszczyna egzekucję lub przyłącza się do egzekucji prowadzonych wobec dłużników alimentacyjnych.

W związku z tym, iż okres świadczeniowy rozpoczyna się 1 października a kończy się 30 września roku następnego okres sprawozdawczy obejmuje dwa okresy świadczeniowe, t.j. 2018/2019 oraz 2019/2020.

Tabela nr 1. Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego w 2019 r.

<i>I.p.</i>	<i>świadczenia</i>	<i>Kwota wypłaconych świadczeń</i>
1.	Fundusz alimentacyjny	882.579,00 zł

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych ma na celu odzyskanie wypłaconych świadczeń, natomiast egzekucję alimentów prowadzi komornik sądowy oraz komornik skarbowy. Wobec dłużników alimentacyjnych zamieszkałych w naszej gminie przeprowadzono następujące działania:

- Przeprowadzono wywiady alimentacyjne oraz odebrano oświadczenia majątkowe,
- Zobowiązano dłużników do zarejestrowania się jako bezrobotny lub poszukujący pracy,
- Wszczęto postępowania dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań,
- Złożono wnioski o ściganie za przestępstwo określone art. 209 § 1 Kk,
- Złożono wnioski do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego,
- Zgodnie z ustawą przekazywano informację do biura informacji gospodarczego zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego,
- Każdorazowo po dokonanej wpłacie należności od komornika lub dłużnika dokonywano zgodnie z ustawą proporcjonalnego podziału zwróconych należności.

O podjętych działaniach oraz uzyskanych nowych okolicznościach sprawy informowano organ właściwy wierzyciela oraz komornika sądowego. Przekazano komornikom sądowym informacje mających wpływ na skuteczność egzekucji świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadów alimentacyjnych i oświadczeń majątkowych odebranych od dłużników.

4.2 Świadczenia rodzinne

Świadczenia rodzinne są formą wsparcia dla rodzin z dziećmi, jak również dla osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności, obejmują:

- Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami (z tytułu urodzenia dziecka, z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, z tytułu samotnego wychowywania dziecka, z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania).

Warunkiem przyznania prawa do dodatków jest ustalone prawo do zasiłku rodzinnego oraz spełnione kryterium do poszczególnych dodatków.

Zasiłek rodzinny uzależniony jest od sytuacji dochodowej i rodzinnej, a świadczeniobiorca zobowiązany jest zgłaszać wszelkie zmiany swojej sytuacji w celu zweryfikowania dalszego przysługiwania zasiłku rodzinnego.

- Świadczenia opiekuńcze, t.j. zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy uzależnione są od posiadanego orzeczenia o niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, przy czym specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje m.in. w przypadku spełnienia kryterium dochodowego.
- Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka przysługuje w przypadku spełnienia kryterium dochodowego oraz pozostawania pod opieką lekarską od 10 tygodnia ciąży.
- Świadczenie rodzicielskie

W związku z tym, iż okres zasiłkowy rozpoczyna się 1 listopada a kończy się 31 października roku następnego okres sprawozdawczy obejmuje dwa okresy zasiłkowe, t.j. 2018/2019 oraz 2019/2020.

Wydatki na świadczenia rodzinne w roku 2019 r.

<i>l.p.</i>	<i>Świadczenia</i>	<i>Kwota wypłaconych świadczeń</i>
1.	Zasiłek rodzinny z dodatkami	1.327.986,88 zł
2.	Świadczenia opiekuńcze	2.548.197,00 zł
3.	Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia się dziecka	113.000,00 zł
4	Świadczenie rodzicielskie	411.798,00 zł

Ze względu na skomplikowane i niejednoznaczne unormowania prawne, interpretacje ministerstwa, orzeczenia sądów administracyjnych i Trybunału Konstytucyjnego oraz zachodzące nieustannie zmiany w sytuacji dochodowej i rodzinnej świadczeniobiorców konieczne jest bieżące śledzenie zmian, przeprowadzanie szkoleń wewnętrznych, udział w szkoleniach zewnętrznych oraz zakup fachowej literatury.

Poza zmianami wynikającymi z przepisów na ilość pracy działu wpływają zmiany zachodzące w sytuacji rodzinnej i materialnej świadczeniobiorców, którzy każdą zmianę mającą wpływ na przysługiwanie świadczeń winni zgłaszać, w celu weryfikacji przez pracowników, co do dalszego przysługiwania świadczenia. W związku z tym przeprowadzono szereg postępowań wyjaśniających i sprawdzających, część z nich zakończyła się wydaniem decyzji administracyjnej.

W dziale prowadzone są postępowania w związku z ubezpieczeniem zdrowotnym i społecznym osób pobierających świadczenia opiekuńcze, co wiąże się z comiesięcznym zgłaszaniem raportów oraz indywidualnych zgłoszeń.

Ponieważ zmiany leżące po stronie świadczeniobiorców zachodzą również w okresie zmiany okresu zasiłkowego ilość obowiązków znacznie zwiększa się w tym okresie, aby zachować płynność prac w dziale oraz zachować ustawowe terminy niezbędne jest korzystanie ze wsparcia w postaci stażu z PUP.

4.3 Zasiłek dla opiekunów

Zasiłek dla opiekunów przyznany osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, uzależniony jest od posiadanego orzeczenia o niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności. Prawo do zasiłku dla opiekuna zostało ustalone na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności zostało wydane na czas określony.

Wydatki na zasiłek dla opiekuna w roku 2019 r.

<i>l.p.</i>	<i>Świadczenia</i>	<i>Kwota wypłaconych świadczeń</i>
1.	Zasiłek dla opiekuna	55.800,00 zł

4.4 „Za życiem” – świadczenie jednorazowe, w wysokości 4.000,00 zł przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka (tj. osobie faktycznie opiekującej się dzieckiem, jeśli wystąpiła do sądu z wnioskiem o przysposobienie dziecka) bez względu na dochód, po wypełnieniu stosownego wniosku oraz podpisaniu zawartych w nim oświadczeń i dołączeniu wymaganych dokumentów. Wraz z wnioskiem należy przedłożyć zaświadczenie, że matka dziecka pozostawała pod opieką medyczną najpóźniej od 10 tygodnia ciąży do porodu i zaświadczenie lekarskie, które potwierdza u dziecka ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. *Wymóg ten nie dotyczy opiekuna prawnego, opiekuna faktycznego i osoby, która przysposobiła dziecko.*

Wydatki na jednorazowe świadczenie „za życiem” w roku 2019.

<i>l.p.</i>	<i>Świadczenia</i>	<i>Kwota wypłaconych świadczeń</i>
1.	„za życiem”	0 zł

4.5 Karta Dużej Rodziny.

Jest to system zniżek dla rodzin wielodzietnych, przysługujący rodzinom z przynajmniej trójką dzieci. W 2019 r. przyjęto 182 wnioski, na podstawie których wydano 267 KDR.

5. Potwierdzenie prawa do świadczeń zdrowotnych

Dokumentem potwierdzającym prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcy, jest decyzja wójta (burmistrza, prezydenta) gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy, potwierdzająca to prawo.

Decyzję wydaje się po:

1) przedłożeniu przez świadczeniobiorcę dokumentów potwierdzających:

- a) posiadanie obywatelstwa polskiego,
- b) zamieszkiwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego;
- 3) stwierdzeniu spełniania kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- 4) stwierdzeniu braku okoliczności, o której mowa w art. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,

Decyzję wydaje się na wniosek świadczeniobiorcy, a w przypadku stanu nagłego - na wniosek świadczeniodawcy udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej, złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia.

Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie decyzji, o której mowa w ust. 1, przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, którym jest:

- 1) dzień złożenia wniosku,
- 2) w przypadku udzielania świadczeń w stanie nagłym - dzień udzielenia świadczenia - chyba że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

W 2019 roku zostało wydanych 55 decyzji potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej. W 5 przypadkach wydano decyzje odmowne. Powodem odmowy było: przekroczenie kryterium dochodowego oraz możliwości ubezpieczenia z innego tytułu.

6. Sala Dziennego Pobytu

Sala Dziennego Pobytu przeznaczona jest dla osób chorych, niepełnosprawnych, do 60-go roku życia, z terenu gminy Jawor, wymagających działań opiekuńczych. W 2019 roku z usług SDP skorzystało 10 osób.

Pobyt w Sali daje możliwość spędzenia czasu w towarzystwie innych osób, samorealizacji w trakcie odbywania różnego rodzaju zajęć dostosowanych do osób niepełnosprawnych.

Funkcjonuje od poniedziałku do piątku w godzinach 7:00 – 15:00.

Uczestnicy mogą skorzystać z gorącego posiłku - obiad wydawany w godzinach 12:00-14:00 (odpłatny, przyznawany odrębną decyzją administracyjną).

Pobyt w Sali Dziennego Pobytu daje uczestnikom różnorodne korzyści: kontakty z innymi ludźmi, możliwość samorealizacji, rozwijania zainteresowań, wzrost poczucia własnej wartości, poczucie przynależności i bezpieczeństwa.

Działania realizowane w SDP są zindywidualizowane, dopasowane do wieku i stanu zdrowia. Celem jest uaktywnienie społeczne uczestników umożliwiając im samodzielne funkcjonowanie w społeczeństwie.

Łącznie odbyło się imprez : 72

- imprezy kulturalne - 5
- imprezy okazjonalne- 65
- imprezy turystyczne- 2

7. Dzienny Dom Pobytu „Senior +”

Dzienny Dom „Senior +” w Jaworze jest placówką wsparcia dziennego przeznaczoną dla osób w wieku 60+ z terenu gminy Jawor, nieaktywnych zawodowo, wymagających działań opiekuńczych.

Celem działalności Domu jest wsparcie seniorów poprzez umożliwienie im korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, obejmującej usługi w zakresie aktywności ruchowej, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej.

W 2019 roku w zajęciach DD uczestniczyło 24 seniorów. Zajęcia w Dziennym Domu „Senior + trwają do 8 godzin dziennie od poniedziałku do piątku, w godzinach 7⁰⁰-15⁰⁰. Dom zapewnia gorący posiłek - obiad wydawany w godzinach 12⁰⁰ -14⁰⁰.

Działania Dziennego Domu „Senior – WIGOR” mają na celu:

- ✓ Aktywizację uczestników poprzez rozwijanie ich zainteresowań indywidualnych i uzdolnień.
- ✓ Zapewnienie bezpiecznego miejsca do wielogodzinnego przebywania i godnego spędzania czasu.
- ✓ Kształtowanie właściwych postaw zrozumienia, tolerancji i życzliwości.
- ✓ Umożliwienie realizacji potrzeb kulturalnych, rekreacyjnych, towarzyskich, m.in. poprzez organizację uroczystości okolicznościowych, świąt, wspólnych udziałów w imprezach.
- ✓ Integrację społeczną umożliwiającą pozostawanie w społeczności lokalnej i środowisku rodzinnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu.
- ✓ Prowadzenie różnorodnych form terapii zajęciowej (organizowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych)

- ✓ Kompensowanie braków w rozwoju i niedoborze kontaktów emocjonalnych
- ✓ Stwarzanie odpowiedniej atmosfery wzbudzającej poczucie bezpieczeństwa i zaufania
- ✓ Polepszenie jakości życia podopiecznych
- ✓ Prowadzenie stołówki dla osób starszych.

Formy aktywizacji seniorów

- ✓ **Terapia poprzez sztukę – arteterapia**, zajęcia plastyczne – malowanie, rysowanie, szydełkowanie, wykonywanie prac plastycznych z zastosowaniem różnych technik.
- ✓ **Terapia pracą** – ergoterapia, porządkowanie sali, pomoc w dekorowaniu Ośrodka, podlewanie kwiatów, sprzątanie w Ośrodku i wokół niego.
- ✓ **Trening umiejętności społecznych**- rozmowa terapeutyczna grupowa i indywidualna, uczestniczenie w spotkaniach i zasady zachowania się w grupie.
- ✓ **Gry i zabawy stolikowe** (puzzle, warcaby, gry planszowe, kręgle i inne)
- ✓ **Dbanie o wygląd zewnętrzny**- zasady higieny, ubiór, makijaż, ścinanie włosów.
- ✓ **Biblioterapia** – biblioterapia oparta na słowie: czytanie książek, prasy, dyskusje, recenzje, pogadanki, wymiana myśli, refleksje, oglądanie programów TV, filmów na DVD.
- ✓ **Muzykoterapia** – śpiewanie piosenek, słuchanie muzyki, zagadki muzyczne, ćwiczenia rytmiczne, taniec, możliwość wyrażania siebie, taniec integracyjny, naśladowanie głosów np. ptaków, zwierząt, klaskanie... gra na instrumentach.
- ✓ **Zajęcia edukacyjne** – związane z pozyskiwaniem nowych wiadomości z różnych dziedzin
(cykl spotkań z Miejską Biblioteką Publiczną, Działem Promocji Zdrowia - SANEPID, Policją, Muzeum)
- ✓ **Zajęcia usprawniające** – gimnastyka poranna, spacer, siłownia zewnętrzna na terenie placówki.
- ✓ **Zajęcia umysłowe** – zagadki, rebusy, łamigłówki,
- ✓ **Zajęcia relaksacyjne** – (masaż – mata masująca, Sala Doświadczeń Świata)
- ✓ **Imprezy kulturalne** (Wigilia, Śniadanie Wielkanocne, Muzeum, Bal Karnawałowy i inne związane z kalendarzem)
- ✓ **Imprezy okolicznościowe** – (urodziny, imieniny uczestników, spotkania z ciekawymi osobami, udział w konkursach, spotkania towarzyskie związane z kalendarzem)

- ✓ **Imprezy turystyczne** – (wiosenne grillowanie, Piknik „Zielono mi...”, spacer, wycieczki)
- ✓ **Praktyki zawodowe** – współpraca z Zespołem Szkół (dawny) MEDYK. Praktyki zawodowe odbywają słuchacze Studium Terapii Zajęciowej, Opiekuna Medycznego.

9. Świetlica Środowiskowa z Elementami Socjoterapii.

Do Świetlicy środowiskowej z elementami socjoterapii w Jaworze uczęszczają dzieci w wieku 7-15 lat, których rodzice są w większości podopiecznymi MOPS-u.

Świetlica funkcjonuje w roku szkolnym od poniedziałku do piątku w godzinach 13⁰⁰-18⁰⁰, a w dniach wolnych od nauki: ferie i wakacje – 10⁰⁰-15⁰⁰.

Zajęcia odbywają się w dwóch grupach wiekowych: 7-10 lat i 11-15 lat, według założonego rocznego planu pracy i harmonogramu dnia. W okresie styczeń – czerwiec 2019 r. do świetlicy zapisanych było 21 dzieci, w miesiącu wakacyjnym- sierpniu 2019r. uczęszczało 28, natomiast od września do grudnia 2019 r. jest zapisanych 18 dzieci.

Dzieci przebywające w świetlicy otrzymują posiłek w postaci słodkiej bułki i ciepłego napoju. Jest to tzw. podwieczorek lub drugie śniadanie. Czasami są one wzbogacane owocami. Degustują też potrawy sporządzone przez siebie w czasie zajęć kulinarnych. Przed świętami Bożego Narodzenia dzieci otrzymały paczki świąteczne oraz podarunki od sponsora.

Pracą opiekuńczo – wychowawczo – terapeutyczno - profilaktyczną zajmowało się w ostatnim czasie 5 wychowawców, posiadających wymagane kwalifikacje, często nawet o dwóch lub trzech specjalnościach. Zajęcia są organizowane w oparciu o diagnozę potrzeb sporządzaną przez Poradnię Rodzinną przy MOPS, indywidualny plan pracy z dzieckiem uwzględniający w/w diagnozę, obserwację zachowania dziecka w czasie pobytu w świetlicy i zebrane informacje o nim z domu i szkoły.

Plan pracy świetlicy zawiera następujące działy:

- *zajęcia polegające na organizacji jej pracy,
- *zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze,
- *zajęcia sportowo – turystyczno - rekreacyjne,
- *zajęcia artystyczno-teatralne,
- *zajęcia informatyczne,
- *zajęcia opiekuńczo-wychowawcze,

*zajęcia socjoterapeutyczno-profilaktyczne,

* pracę z rodziną.

Na jego podstawie prowadzone są z uczestnikami różnego rodzaju zajęcia, m.in.:

-dydaktyczno - wyrównawcze mające na celu wyrównywanie braków wiedzy i umiejętności dydaktycznych w czasie indywidualnej pomocy w nauce (utrwalanie znajomości liter alfabetu, poprawa techniki głośnego czytania ze zrozumieniem, utrwalanie tabliczki mnożenia, doskonalenie w zakresie czterech podstawowych działań matematycznych, utrwalanie zasad poprawnej pisowni, znajomości części mowy, usprawnianie myślenia logicznego, orientacji przestrzennej, umiejętności polisensorycznych w Sali Doświadczenia Świata, sprawności manualnej, spostrzegawczości, koordynacji wzrokowo – ruchowo - słuchowej i in.),

-sportowo - turystyczno - rekreacyjne mające na celu m.in. rozwijanie zainteresowań sportowych, turystycznych, rekreacyjnych, aktywnego spędzania czasu wolnego, propagowanie zdrowego stylu życia (spacery, wycieczki, rajdy turystyczne, wspólne grillowanie, gry i zabawy terenowe, wykorzystanie dostępnych obiektów: basen, kręgielnia, boiska sportowe, trasy turystyczne, siłownia i inne),

-artystyczno-teatralne mające na celu m.in. rozwijanie zainteresowań i talentów, zagospodarowanie czasu wolnego (zajęcia plastyczne, wokalnie - muzyczne, teatralne, zwiedzanie wystaw, udział w konkursach, imprezy okolicznościowe, uczestnictwo w warsztatach i zajęciach edukacyjnych i in),

-informatyczne mające na celu m.in. poszerzanie wiedzy, rozwijanie umiejętności korzystania z różnorodnych oprogramowań komputerowych, uczenie racjonalnego i bezpiecznego korzystania z Internetu, filmów i gier edukacyjnych, wyszukiwanie określonych informacji na dany temat i in.

-opiekuńczo-wychowawcze mające na celu m.in. zaspokojenie potrzeby przynależności, poczucia bezpieczeństwa, akceptacji, poznawanie praw i obowiązków, uczenie bezpiecznych zachowań w różnych miejscach, poznawanie zasad pierwszej pomocy przedmedycznej, zasad zdrowego żywienia, uczenie pożądanym społecznie norm i zasad, wdrażanie do samodzielności, pomoc w odkrywaniu i rozwijaniu indywidualnych predyspozycji, zainteresowań i zdolności, aktywizowanie wyobraźni i in.

-socjoterapeutyczno-profilaktyczne mające na celu m.in. wdrażanie do pracy zespołowej, poprawę relacji interpersonalnych, zasady poprawnej komunikacji, podniesienie poczucia własnej wartości, umiejętność radzenia sobie w sytuacjach trudnych, rozwiązywanie

konfliktów, eliminowanie zachowań agresywnych, uczenie zachowań asertywnych, rozpoznawanie i unikanie zachowań ryzykownych, wyrażanie i nazywanie uczuć, uczenie zachowań tolerancyjnych, uświadamianie skutków zażywania substancji uzależniających, mechanizm powstawania uzależnienia, rodzaje uzależnienia, bezpieczeństwo w sieci, profilaktyka zdrowotna.

-praca z rodziną mająca na celu m.in. podnoszenie wiedzy i doskonalenie umiejętności wychowawczych rodziców i opiekunów dzieci, zaangażowanie ich w życie świetlicy, zainteresowanie problemami dzieci i pomocą im.

W ramach w/w zajęć zorganizowano m.in.:

- **wyjścia:** na basen, na boisko „Orlik”, place gier i zabaw oraz siłownię, zwiedzanie Wieży widokowej w Jaworze

-**wyjścia do Biblioteki Miejskiej** na zajęcia edukacyjne: „Noc bibliotek - Znajdźmy wspólny język”, „Przygody Sebastiana Wampirka”, „Biblioteka- kraina niespodzianek”; „Biblioteczne Safari”: „W afrykańskim rytmie”. „Małpie figle”;

-**wyjścia do Osiedlowego Klubu „Piast”:** na wystawy pokonkursowe „Pejzaż zimowy”, „Moja Walentynka”, „ Barwy wiosny”, „Moja wakacyjna przygoda”, „Kolory jesieni”, „Pocztówka do św. Mikołaja”, „Boże Narodzenie” oraz na zajęcia wokalnno - muzyczne „Playback shaw”;

- **wyjazdy do kina Helios w Legnicy** na filmy: „O psie, który wrócił do domu”, „Ralph Demolka w internecie”, „Toy Story”,

-**wyjścia do Pracowni Artystycznej Wrażliwości** na warsztaty plastyczne, gdzie dzieci lepiły z gliny zwierzęta oraz poznawały nową technikę deqpage;

- **wycieczki do:**

*do Wrocławia do Parku Rozrywki Rodzinnej „Bobolandia”

*do Cieplic k/Jeleniej Góry – do term

*do Szklarskiej Poręby -”Dinoparku”

*do Dobkowa -Zagrody Edukacyjnej na warsztaty kulinarne (robienie pizzy)

*do Miłkowa -Młodzieżowego Teatru Cyrkowego „Cyrkland”

*do Łącznej k/Kamiennej Góry do Zoofarmy

*do Książa i Lubiechowa - zwiedzanie Zamku oraz Palmiarni.

-**spotkanie z pedagogiem** Poradni Rodzinnej oraz warsztaty n.t.„Spójrz inaczej na agresję”;

-**spotkanie ze strażakiem** w Państwowej Straży Pożarnej w Jaworze w salce edukacyjnej „Ognik”;

- spotkania z policjantem** nt. „Bezpieczne ferie” „Bezpieczne wakacje oraz sytuacje ryzykowne”;
- przedstawienia teatru „Duet” z Krakowa** pt. „Dziadek do orzechów”, „Dino nowy przyjaciel”;
- spotkania integracyjne:** z okazji śniadania wielkanocnego, Dnia Matki i Ojca, z pensjonariuszami „SENIOR WIGOR”- wspólne zabawy i gry;
- zajęcia wokalne-muzyczne:** nauka kołęd i pastorałek, kobieta i matka w piosence, piosenki na Wielkanoc, ulubione piosenki, przeboje lata i wakacji, konkursy: „Jaka to melodia”, „Pieśni Patriotycznej”, „Piosenki wakacyjnej i turystycznej”, „Klubowy Playback show”; muzykoterapia i inne;
- zabawy świetlicowe:** m.in. „Elektron”, „Krzesała”, „Duchy”, „Wygibajtus”, „Tunel”, „Twister”, „Kalambury” i in. ;
- gry stolikowe:** „Chińczyk”, „Warcaby”, „Uno”, „Eurobiznes”, „Prawda czy fałsz”, „Młynek”, „Bierki”, „Państwa-miasta”, „Pamięć”, „Kości”, „Piotrus”, „Domino”, „Monopol”, „Szachy”, klocki, „Tempo”, „Lodołamacz” i in. ;
- zajęcia plastyczne,** w trakcie których dzieci poznawały nowe techniki plastyczne, dekoracje i gazetki okolicznościowe w świetlicy, laurki, kartki świąteczne, drobne prezenty; papieroplastyka; wykonywały prace na konkursy w Klubie „Piast” i JOK-u;
- zajęcia komputerowe:** przypomnienie zasad bezpieczeństwa w sieci; korzystanie z wyszukiwarki Google, praca w Wordzie, foto - shop – wybrane zagadnienia, gry edukacyjne, filmy profilaktyczne;
- zajęcia sportowe:** m.in. gry i zabawy na śniegu, gra w „Piłkarzyki”, tenis stołowy, zabawy ruchowe, ze skakanką, balonami, liną, zabawy terenowe, zawody pod hasłem „Wiosna na sportowo”, „Dzień Dziecka na sportowo”, „Wakacyjna Olimpiada Sportowa”, biegi terenowe, mecze, zabawy podwórkowe, ćwiczenia na siłowni zewnętrznej, turnieje, zespołowe gry sportowe (piłka nożna, siatkówka, koszykówka) i inne;
- zajęcia rekreacyjne:** m.in. spacery, wycieczki, wspólne grillowanie, gra w kometkę, ringo, gry terenowe: „Papierowa wojna”, „Poszukiwanie skarbu”; zabawa w „Budzik”, odgadywanie głosów przyrody, „Kwadrat siatkarski”; i inne;
- zajęcia opiekuńczo - wychowawcze:** m.in. poznajemy przepisy i znaki drogowe; zajęcia rozwijające i usprawniające umiejętności polisensoryczne w Sali Doświadczenia Świata; kulinarne; Rocznica powrotu Jawora do Macierzy, konkurs wiedzy o Jaworze; 1 Maja – Święto Pracy, Święto Flagi, 3 Maja- Święto Konstytucji, rocznica wybuchu II wojny światowej, rocznica Powstania Warszawskiego; Święto Niepodległości; rola personelu

medycznego w dbałości o zdrowie; Święto Ziemi- zajęcia ekologiczne, segregacja odpadów; formy grzecznościowe; Prawa i obowiązki wychowanka, Katalog Praw dziecka; Dzień Edukacji Narodowej”, cechy współczesnego nauczyciela, „Dzień Tolerancji”, „Dzień Ziemi” ,” Święto Zmarłych”- dbamy o groby tych, którzy odeszli; zasady zdrowego żywienia- pokarmy, które szkodzą; symbole i zwyczaje wielkanocne, andrzejkowe, bożonarodzeniowe; program artystyczny na śniadanie wielkanocne i wigilię, Dzień Matki i Ojca; Dzień Chłopaka, Dzień Kobiet i in. ;

- **zajęcia socjoterapeutyczne:** m.in. moja rodzina, budowanie poczucia własnej wartości, moje postanowienia noworoczne, nasza hierarchia wartości, dobre współzawodnictwo, analiza własnego zachowania - samokrytycyzm, tolerancja – każdy inny, wszyscy równi, ja w szkole, ja w klasie, moje wady i zalety , rozwiązywanie konfliktów, rodzaje agresji i sposoby jej zapobiegania, sposoby radzenia sobie z zachowaniami agresywnymi, sposoby radzenia sobie z emocjami, agresja a przemoc, przemoc słowna- wulgaryzmy - jak je eliminować; zasady, reguły i normy społeczne; zachowania asertywne; zła i dobra komunikacja; „magiczne słowo „Przepraszam”, wagary jako przejaw demoralizacji; rodzaje uczuć (pozytywne i negatywne), wyrażanie uczuć; czarne albo białe – dobro i zło; bez złości mamy więcej radości; odpowiedzialność za siebie i innych, cechy przyjaciela; podsumowanie minionego roku - co się nam udało zrealizować z naszych planów, a czego nie.

-**zajęcia profilaktyczne:** m.in. projekcje filmów: „Przemoc niejedno ma imię”, „Przyczyny agresji wśród uczniów”, „Piłem i brałem”- problem alkoholu i narkomanii, „Obietnica” - problem picia alkoholu wśród młodzieży”, „Samookaleczenia”, „Palenie tytoniu a fizjologia człowieka”, „Niepozorny zabójca” - papieros, „Dopalacze”, „Uzależnienie od telefonu komórkowego”, „Uzależnienie od gier komputerowych”, „Uzależnienie od portali społecznościowych”, „Przemoc psychiczna zabija po cichu”; tematy m.in.: „Rodzaje substancji uzależniających”, „Dzień bez papierosa”, „Papieros cichy zabójca”, „Uzależnienie- wplność czy niewola”; mechanizm powstawania uzależnienia, cechy osób uzależnionych; dopalacze to śmierć, przemoc fizyczna i psychiczna, uczymy się zachowań aprobowanych społecznie; zachowania ryzykowne; łamanie praw przez nieletnich; postawy rodziców z problemem alkoholowym; jak rodzice odbierają nasze niestosowne zachowania, katalog praw dziecka; strefy i obszary dystansu interpersonalnego; zasady zdrowego żywienia; bezpieczne ferie i wakacje, bezpieczna droga do szkoły; profilaktyka grypy; higiena ciała i odzieży oraz inne;

W ramach Ogólnopolskiej Kampanii „19 dni bez przemocy i krzywdzenia dzieci i

młodzieży”, której koordynatorem w Jaworze był Gminny Zespół Interdyscyplinarny d/s Przemocy w Rodzinie, zorganizowano spotkanie warsztatowo - edukacyjne dla rodziców i opiekunów dzieci, wewnętrzne konkursy na motto i hasło o przemocy, plakat o przemocy, przeprowadzono warsztaty dla dzieci, wykonano dekoracje na świetlicy, obejrzano filmy i wysłuchano opowiadań na temat przemocy fizycznej i psychicznej. Jedną z uczestniczek napisała pracę na konkurs literacki „Moc, niemoc, przemoc”, która została nagrodzona.

Przez cały rok zachowanie uczestników świetlicy było oceniane i punktowane. Co miesiąc podsumowywano zdobyte punkty w „**Konkursie zachowania**”, a najlepszych - premiowano nagrodami. Na koniec roku szkolnego zwycięzcom konkursu wręczono atrakcyjne nagrody.

Do realizacji zajęć w Świetlicy środowiskowej z elementami socjoterapii wykorzystano elementy następujących programów profilaktycznych i edukacyjnych, m.in.:

- „**Jak żyć z ludźmi**” (MEN), którego celem jest m.in. rozwój umiejętności interpersonalnych i całej osobowości, pozwalający na unikanie sytuacji prowadzących do uzależnienia od alkoholu, narkotyków, nikotyny i innych środków zmieniających świadomość,

- „**Porozmawiajmy o agresji**” (MEN), którego celem jest m.in. wszechstronny rozwój osobowości, pomoc i zrozumienie siebie i innych ludzi oraz świata, dostarczanie wiadomości o rodzajach i przyczynach agresji, zapobieganie zachowaniom agresywnym i pomoc,

- „**Program wychowania zdrowotnego - Ścieżkami zdrowia pt. „Ślepy zaulek**” (Komenda Chorągwi Ziemi Lubuskiej), który dostarcza informacji na temat samego procesu uzależnienia oraz jego rodzajów, m.in. od narkotyków, telemanii, alkoholu, nikotyny, leków. W programie zawarte są propozycje gotowych scenariuszy zajęć.

W dalszym ciągu wykorzystywano filmy profilaktyczno-edukacyjne m.in. z serii: „*Nie zamykaj oczu*”, „*Asertywność*”, „*Lekcje przestrogi*”, „*Pułapki nowoczesnych technologii*”, „*Przemoc niejedno ma imię*”, „*Niebezpieczna moda*” oraz nagrania opowiadań w wersji audio, z serii „*Opowiadki rodzinne*” i teksty bajek z cyklu „*Bajki bez przemocy*”. Korzystano również z filmików edukacyjnych zamieszczonych w internecie.

Pracę świetlicy dokumentowano :

- 1/w formie papierowej kroniki świetlicy;
- 2/ w formie elektronicznej- krótkich filmików;
- 3/formie zdjęć zamieszczonych na tablicy na korytarzu;
- 4/aktualnych dekoracji okolicznościowych.

W ramach integracji ze środowiskiem współpracowano m.in. z Osiedlowym Klubem „Piaś”, Powiatową Komendą Policji, Miejską Biblioteką, Ośrodkiem Sportu i Rekreacji, Poradnią Rodzinną „Orlikiem” na Przyszeczu, Pracownią Artystycznej Wrażliwości,

Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym do Spraw Przemocy w Rodzinie, Krytą pływalnią „Słowianka”, Państwową Strażą Pożarną. Dzięki dobrej współpracy, niektóre wycieczki organizowano wspólnie z OSiR-em.

We współpracy z Poradnią Rodzinną zorganizowano spotkania warsztatowo- edukacyjne dla rodziców i opiekunów dzieci uczęszczających do świetlicy, które przeprowadziła pedagog.

Tematami tych spotkań były:

***„Dlaczego dzieci się uzależniają? Jakie ryzyko wiąże się z zażywaniem substancji psychoaktywnych”.**

***„Niezgoda w rodzinie - wpływ relacji rodziców na zachowanie się dziecka”.**

Frekwencja uczestników i zainteresowanie doskonaleniem umiejętności wychowawczych rodziców i opiekunów w ostatnim czasie uległy poprawie, choć mogłoby być większe.

W pracy świetlicy występują pewne trudności, a mianowicie: problemy ze skompletowaniem wymaganej dokumentacji dziecka, umówienie się na termin w Poradni Rodzinnej w celu sporządzenia diagnozy potrzeb dziecka.

10. Poradnia Rodzinna.

W roku 2019 w Poradni Rodzinnej usługi świadczyli, zgodnie z posiadanymi kompetencjami zawodowymi, specjaliści:

- Psychologowie – 1 etat (umowa o pracę); 2 umowy zlecenia po 3 i 4 godz. tygodniowo;
- Pedagog – 2 godziny tygodniowo (1 umowa zlecenie);
- Terapeuta uzależnień – 7 godzin tygodniowo i 4 godziny tygodniowo (2 umowy zlecenie);
- Radca prawny – 3 godziny tygodniowo (1 umowa zlecenie);

W roku 2019, z pomocy specjalistów w Poradni Rodzinnej łącznie skorzystało 466 osób. Osoby objęte działaniami pomocowymi, konsultacjami to mieszkańcy Jawora.

Osoby zgłaszające się do poradni objęte zostały:

- Pomocą psychologiczną – 136 osób;
- Pomocą pedagogiczną – 61 osoby;
- Konsultacjami dotyczącymi uzależnień – 214 osób;

- Konsultacjami prawnymi – 55 osób.

Na poszczególnych polach, działalność poradni wyglądała następująco:

1. W Poradni działa **Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych** w ramach którego prowadzone są:
 - Konsultacje indywidualne – psychoedukacja, diagnoza uzależnienia, kierowanie do ośrodków terapii uzależnień, opieka terapeutyczna po zakończeniu terapii odwykowej w ośrodkach terapii uzależnień, wsparcie w utrzymywaniu abstynencji, wsparcie w radzeniu sobie z nawrotami choroby;
 - Konsultacje rodzinne – pomoc, wsparcie i psychoedukacja dla osób współuzależnionych, członków rodzin osób uzależnionych;

W 2019 r. do terapeutów uzależnień zgłosiło się łącznie 214 osób. W tym:

- 67 osób nadużywających narkotyków;
- 93 osób nadużywających alkoholu;
- 19 osób z problemem uzależnień behawioralnych (hazard, komputer);
- 49 osób – rodziny i osoby zainteresowane problemem (tj. członkowie rodzin, partnerzy, uczniowie, kuratorzy, pracownicy socjalni MOPS w Jaworze, asystenci rodzin MOPS w Jaworze, pedagodzy);

W trakcie 99 dyżurów – udzielono w sumie 791 porad. Ponadto udzielano informacji i porad telefonicznie.

W 2019 r. działała także **Grupa wsparcia zapobiegająca nawrotom (dla osób uzależnionych)**. Odbyło się 47 spotkań dla dorosłych oraz 12 spotkań grupy dla młodzieży.

W poradni istnieje również możliwość bezpłatnego przeprowadzenia testów na obecność środków psychoaktywnych w organizmie (testy na mocz oraz na ślinę), z których korzystali mieszkańcy Jawora oraz pracownicy socjalni i asystenci rodzin MOPS w Jaworze. Najbardziej „popularne” testy wykorzystywane w Poradni to testy na obecność takich środków psychoaktywnych jak: marihuana, amfetamina, metamfetamina.

1. Pomocą psychologiczną objęto 136 osób.

Główne działania psychologiczne prowadzone w Poradni to przede wszystkim porady i konsultacje psychologiczne jednorazowe lub konsultacje powtarzające się, w tym terapia indywidualna osoby dorosłej lub pary, a także spotkania rodzinne (rodzice wspólnie z dziećmi). Oprócz tego psychologowie prowadzą badania psychologiczne i wystawiają opinie psychologiczne (najczęściej są to opinie potrzebne do ubiegania się o stopień niepełnosprawności, do celów orzecznictwa).

Formy pomocy psychologicznej stosowane w Poradni to:

- Wywiad psychologiczny, rodzinny;
- Konsultacje indywidualne z osobą dorosłą;
- Terapia indywidualna osoby dorosłej;
- Konsultacje i sesje rodzinne;
- Konsultacje par małżeńskich;
- Konsultacje i terapia indywidualna dziecka;
- Diagnozowanie poziomu rozwoju intelektualnego, funkcjonowania poznawczego, społecznego osoby dorosłej;
- Diagnozowanie poziomu rozwoju intelektualnego dziecka;

Narzędzia wykorzystywane w pracy psychologicznej w poradni:

- Inwentarz Stanu i Cechy Leku STAI
- Skala Inteligencji Wechslera dla Dorosłych
- Skala Inteligencji Wechslera dla Dzieci
- Test Osobowości i Zainteresowań
- Metoda Konfrontacji z Sobą Hermansa
- Rysunek rodziny
- Test Drzewa
- Kwestionariusz Komunikacji Małżeńskiej
- Test matryc Ravena
- Test stosunków Rodziny
- Skala Dojrzałości Umysłowej Columbia
- Test Rozwoju Percepcji Wzrokowej M. Frostig
- Inne kwestionariusze i pomoce pedagogiczne.

Pomoc psychologiczna w Poradni obejmowała problematykę z zakresu:

- kryzysy osobiste związane z różnymi trudnymi doświadczeniami życiowymi;
- zaburzeń depresyjnych i wpływu tych zaburzeń na funkcjonowanie osoby w środowisku, w relacjach rodzinnych i z innymi ludźmi;
- przeżywanie żałoby po stracie bliskiej osoby;
- wpływ uzależnienia jednego członka rodziny na cały system rodzinny;
- problematyka współuzależnienia;
- zaburzone funkcjonowanie DDA (Dorosłych Dzieci Alkoholików) i DDD (Dorośle Dzieci z rodzin Dysfunkcyjnych);
- przemoc domowa spowodowana nadużywaniem alkoholu lub środków psychoaktywnych przez jednego członka rodziny (przemoc fizyczna, psychiczna, ekonomiczna);
- uzależnienie od narkotyków i innych środków psychoaktywnych (w tym psychotropowych) oraz jego wpływ na funkcjonowanie całej rodziny;
- zaburzeń funkcjonowania związanych z eksperymentowaniem z narkotykami u młodzieży;
- zagrożenie samobójstwem;
- zaburzenia psychiczne (psychotyczne, depresyjne, lękowe, zaburzenia adaptacyjne, i In.);
- zaburzone funkcjonowanie dzieci w systemie rodzinnym (zaburzenia emocjonalne, problemy wychowawcze, zaburzone funkcjonowanie w systemie szkolnym);
- problematyka zaburzonych relacji małżeńskich;
- problemy funkcjonowania rodzin zrekonstruowanych, rodzin zastępczych;
- zespół stresu pourazowego – po wypadkach komunikacyjnych;
- psychologiczne odreagowanie po sytuacji trudnej, traumatycznej;
- funkcjonowanie społeczne i psychoemocjonalne po opuszczeniu zakładu karnego;
- problematyka uzależnienia od komputera/internetu, gier hazardowych;
- zaburzenia związane z agresją i nieradzeniem sobie ze złością.

Na bieżąco i według potrzeb współpracowano z: psychologami, pedagogiem, terapeutą uzależnień, i prawnikiem Poradni Rodzinnej, kuratorami sądowymi Sądu Rejonowego w Jaworze, pracownikami socjalnymi i asystentami MOPS w Jaworze, dzielnicowymi Komendy Powiatowej Policji w Jaworze oraz pedagogami i psychologami szkolnymi, jak również z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Jaworze.

2. Pomocą pedagogiczną objęto 61 osób.

Pomoc pedagogiczna opierała się głównie na oddziaływaniach pedagogicznych wobec dzieci i młodzieży, w oparciu o diagnozę (opinia psychologiczno-pedagogiczna, zalecenia, wskazania do pracy z dzieckiem). Spotkania indywidualne z dziećmi, rozmowy i konsultacje z rodzicami.

Poradnia wykonuje diagnozy pedagogiczne dla potrzeb Świetlicy Środowiskowej z elementami socjoterapii przy MOPS w Jaworze – 2 diagnoz;

Konsultacje dla rodziców – 8 osób;

Ponadto w Poradni prowadzone były **Warsztaty dla Rodziców** – trzy edycje, każda po 6 grupowych spotkań; łącznie objęto tą formą pomocy 22 rodziców, kierowanych do udziału w warsztatach z Sądu Rejonowego w Jaworze, MOPS w Jaworze.

3. Pomoc prawna – łącznie skorzystało z tej formy pomocy 55 osób.

W 2019 r. udzielono łącznie 58 porad prawnych dla 55 osób. W tej liczbie odnotowano 8 osób – ofiar przemocy.

Zgłaszane problemy dotyczyły ochrony przed przemocą w rodzinie (w tym zakresie udzielono porad dotyczących zgłaszania przemocy w ramach procedury Niebieskie Karty). Ponadto udzielono porad w kwestiach przyznawania prawa do świadczeń alimentacyjnych, problemów związanych z rozwodem, separacją małżeństwa, podziałem majątku po rozwodzie i problemów mieszkaniowych.

Szkolenia i kampanie:

W Poradni przeprowadzono trzy edycje **Warsztatów dla rodziców:**

- I edycja – 04.03.2019 – 08.04.2019 r.

- II edycja – 13.05.2019 – 02.12.2019 r.

Łącznie w dwóch edycjach wzięło udział 22 osoby. Warsztaty kierowane są do rodziców chcących doskonalić swoje umiejętności i kompetencje rodzicielskie. To zajęcia prowadzone w formie grupowej, metodą warsztatową, z elementami Porozumienia bez Przemocy, a więc związane ściśle z profilaktyką przemocy w rodzinie. Do udziału w warsztatach kierowane są osoby z MOPS w Jaworze oraz osoby ze wskazaniami z Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Jaworze.

Szkolenia przeprowadzone w poradni:

- 18.04.2019r. odbyło się szkolenie „Mechanizmy uzależnienia od środków psychoaktywnych a zachowania przemocowe w rodzinie”, które zostało zorganizowane przez GZI w Jaworze, a przeprowadzili je pani Anna Maksymiuk – Florczak, terapeuta uzależnień z Poradni Rodzinnej przy MOPS w Jaworze oraz Piotr Połęczarz z Komendy Powiatowej Policji w Jaworze. Udział w szkoleniu wzięli pracownicy socjalni i asystenci rodzin MOPS w Jaworze, przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji w Jaworze oraz członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jaworze. Łącznie 23 osoby. Szkolenie odbyło się w ramach działań „Policja przeciwko przemocy”.

- 30.05.2019r. odbyło się szkolenie „Mechanizmy uzależnienia od środków psychoaktywnych a zachowania przemocowe w rodzinie”, zorganizowane przez GZI w Jaworze, a które poprowadziła Anna Maksymiuk – Florczak, terapeuta uzależnień z Poradni Rodzinnej przy MOPS w Jaworze, a szkoleniem objęto kuratorów zawodowych i społecznych z Sądu Rejonowego w Jaworze. W szkoleniu wzięło udział 20 osób. Szkolenie odbyło się w ramach działań „Policja przeciwko przemocy”.

- Poradnia Rodzinna brała udział w Kampanii prowadzonej przez GZI w Jaworze „19 dni przeciwko przemocy wobec dzieci i młodzieży, która miała miejsce od 1 do 19 listopada 2019r. Przeprowadzono akcję informacyjną dotyczącą zjawiska przemocy w rodzinie, rozpowszechniano ulotki i materiały profilaktyczne dotyczące radzenia sobie w sytuacji doświadczania przemocy w rodzinie. W ramach kampanii odbyła się trzecia edycja Warsztatów dla rodziców, dyżury specjalistów z KPP w Jaworze oraz GKRPA w Jaworze.

W Poradni działa Punkt Konsultacyjny dla ofiar przemocy domowej.

Poradnia zapewnia konsultacje dla ofiar przemocy domowej, w ramach których prowadzone są działania psychoedukacyjne (edukacja dotycząca procedury Niebieskiej Karty, praw i możliwości uzyskania pomocy, konsultacje prawne – omówione w punkcie dot. Porad prawnych) wspierające konsultacje, terapia indywidualna, rodzinna) oraz interwencje kryzysowe przy ścisłej współpracy z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Jaworze, pracownikami socjalnymi i asystentami rodzin MOPS w Jaworze oraz kuratorami Sądu Rejonowego w Jaworze.

Pomoc uzyskują również sprawcy przemocy, którzy kierowani są do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze. Sprawców przemocy kieruje się także do psychologa, terapeuty uzależnień, poradni odwykowych oraz na konsultacje psychiatryczne (w zależności od konkretnego problemu i jego diagnozy)

11. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej.

Zespół asysty rodzinnej realizował w 2019 r. zadania gminy wynikające z ustawy o **wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:**

1. zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa.
2. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.
3. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

W 2019 roku zatrudnionych na umowę o pracę było 2 asystentów rodziny, którzy wykonywali swoje zadania w miejscu zamieszkania wspieranych rodzin oraz w siedzibie Ośrodka.

Asystenci rodziny współpracowali z 37 rodzinami, gdzie liczba dzieci wynosiła 69.

Asystenci rodzin w 2019 roku podjęli współpracę z 11 nowymi rodzinami. Zakończono współpracę z 11 rodzinami, w tym 4 ze względu na brak współpracy, 1 z powodu zmiany metod pracy z rodziną, 2 ze względu na brak efektów współpracy, 4 ze względu na osiągnięcie celów. Ponadto monitorowano rodziny, z którymi zakończono już pracę.

W funkcjonowaniu rodzin objętych wsparciem, występowały różne problemy. Wyszczególnić można m.in.:

- niewydolność opiekuńczo – wychowawcza rodziców,
- choroby i niepełnosprawność występujące w rodzinie,
- uzależnienia i współuzależnienia w rodzinie,
- bezrobocie,
- przemoc.

Asystenci rodzin podejmowali działania w zakresie:

- Zwiększenia wydolności opiekuńczo – wychowawczej rodziców lub opiekunów rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej,

- Poprawy stanu zdrowia oraz radzenia sobie z niepełnosprawnością lub zaburzeniami rozwojowymi dzieci występujących w rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej,
- Ograniczenia sytuacji kryzysowych w rodzinach powstających w wyniku występujących uzależnień i współuzależnień,
- Przeciwdziałania marginalizacji i degradacji społecznej rodziny poprzez zaktywizowanie zawodowe członków rodziny pozostających bez pracy,
- Zwiększenie bezpieczeństwa rodziny poprzez przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Asystenci rodzin pracowali z podopiecznymi w ich miejscu zamieszkania, w tut. MOPS, a także wg potrzeb organizowali wspólne wyjścia z klientami np. do instytucji, poradni specjalistycznych, placówek oświatowych i in.

Asystenci rodzin stale współpracowali z wieloma instytucjami, m.in.:

- Komenda Policji w Jaworze
- Sąd Rejonowy w Jaworze: wydział rodzinny i nieletnich, wydział kurateli sądowej
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze – koordynatorzy pieczy zastępczej, zespoły okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
- Placówki oświatowe i in. – szkoły, przedszkola, żłobek, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Jaworze, Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Jaworze
- Świetlice i kluby środowiskowe
- Poradnie specjalistyczne: lekarze rodzinni oraz specjaliści, psychologzy, terapeuci ds. uzależnień, ds. przemocy i in.
- Szpitale, Ośrodki leczenia Uzależnień
- Placówki opiekuńczo – wychowawcze – Dom Małych Dzieci w Jaworze (Zespół okresowej oceny sytuacji dziecka), Dom Dziecka w Kaczorowie, Chata SKSK w Żarowie
- Powiatowy Urząd Pracy w Jaworze
- ZUS
- Urząd Miasta w Jaworze
- Starostwo Powiatowe w Jaworze
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny Ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

12. Gminny Zespół Interdyscyplinarny.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Jaworze, powołany Uchwałą nr XI/36/11 Rady Miejskiej w Jaworze z dnia 30 marca 2011r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków gminnego zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, to grupa specjalistów z różnych instytucji działających w Jaworze, łącząca swoją wiedzę i umiejętności, podejmująca współpracę i skoordynowane działania, by przeciwdziałać zjawisku przemocy w rodzinie na terenie miasta Jawor. Jego funkcjonowanie określone jest w drodze porozumień zawartych między gminą a podmiotami niosącymi pomoc osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Posiedzenia Gminnego Zespołu odbywają się średnio raz na kwartał. W 2019 r. odbyło się 5 posiedzeń. W spotkaniach brali udział wszyscy członkowie zespołu. Podczas posiedzeń zespołu omawiano aktualną sytuację związaną z funkcjonowaniem procedury Niebieskie Karty na terenie miasta Jawor, funkcjonowaniem grup roboczych GZI oraz planowano i podejmowano działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

W 2019 r. do przewodniczącego GZI w Jaworze wpłynęło 61 formularzy Niebieska Karta - A, które rozpoczynały procedurę w konkretnych rodzinach. 1 formularz Niebieskiej Karty – A został przekazany z innej gminy, 33 procedury NK kontynuowano z poprzedniego roku. Łącznie czynnych było 95 procedur NK.

Do prowadzenia wszystkich wszczętych procedur powołano grupy robocze, w skład których wchodził najczęściej pracownicy socjalni i psycholog MOPS w Jaworze, policjanci dzielnicowi KPP w Jaworze, asystenci rodzin MOPS w Jaworze, przewodniczący GKRPA w Jaworze, pedagodzy ze szkół, kuratorzy zawodowi Sądu Rejonowego w Jaworze, przedstawiciele z Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej „Jaworowy Start” w Jaworze. Na posiedzenia grup roboczych zapraszane były osoby podejrzane o to, że doświadczają przemocy w rodzinie oraz wzywane osoby podejrzane o stosowanie tej przemocy. W większości procedur osoby poszkodowane nawiązywały współpracę z członkami grup roboczych, mniejsza współpraca lub jej brak odnotowano z osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy w rodzinie.

W 2019 r. wszczęto 61 nowych procedur Niebieskiej Karty, z czego 55 wszczęła Komenda Powiatowa Policji w Jaworze, 6 – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaworze. W większości wszczętych procedur w 2019 r. przyczyną problemów w relacjach pomiędzy członkami rodziny, a tym samym źródłem zachowań przemocowych było:

- nadużywanie alkoholu – **40 przypadków**
- środków psychoaktywnych – **12 przypadków**;
- w **8 przypadkach** odnotowano alkohol i środki psychoaktywne jednocześnie;
- a w 10 przypadkach sprawca przemocy był również leczony psychiatrycznie

Efekty i rezultaty pracy poszczególnych grup roboczych GZI w Jaworze:

- skierowano 12 osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie do programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy prowadzonego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze. Większość z nich podjęła spotkania z terapeutą w ramach tego programu.
- rodziny objęte procedurą mogły skorzystać z pomocy i konsultacji prawnych oraz wsparcia socjalnego, w zależności od potrzeb;
- 25 osób dotkniętych przemocą w rodzinie skierowano do psychologa – stała współpraca z Poradnią Rodzinną przy MOPS w Jaworze;
- 43 osoby zostały skierowane do terapeuty uzależnień – stała współpraca z Punktem Konsultacyjnym dla osób uzależnionych w Poradni Rodzinnej MOPS w Jaworze, z Poradnią Uzależnień w Przychodni Kormed, z Poradnią Terapii Uzależnień i Współuzależnienia od Alkoholu w Przychodni Rejonowej w Jaworze, ze Stowarzyszeniem „Azyl”;
- sporządzono 3 wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jaworze o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego;
- w ramach wszczynanych procedur Komenda Powiatowa Policji w Jaworze składała wnioski do Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Jaworze, o wgląd w sytuację dziecka/dzieci (29 rodzin z dziećmi);
- w rodzinach objętych procedurą Niebieskie Karty regularnie odbywał się monitoring sytuacji w rodzinie, który prowadzili pracownicy socjalni MOPS w Jaworze oraz policjanci dzielnicowi KPP w Jaworze;
- monitoringiem w rodzinie objęte były również rodziny, w których zamknięto procedurę. W tych rodzinach monitoring odbywał się przez 6 miesięcy, średnio 1 – 2 razy w miesiącu, prowadzony przez pracownika socjalnego.

W 2019 r. prowadzono aktywnych 95 procedur Niebieskie Karty. Grupy robocze opracowały do każdej z nich Indywidualny Plan Pomocy. Łącznie odbyło się 216 posiedzeń grup roboczych. W roku objętym sprawozdaniem zakończono 54 procedury Niebieskie Karty, w tym 20 z powodu ustania przemocy w rodzinie, a w 32 przypadkach z powodu braku zasadności dalszych działań.

W 2019 r. GZI w Jaworze zajął się również działaniami dotyczącymi profilaktyki z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Rozpowszechniano ulotki, broszury oraz plakaty informacyjne dotyczące różnych form przemocy w rodzinie oraz możliwościach skorzystania z pomocy, a także materiały bezpośrednio kierowane do osób stosujących przemoc. Materiały te były udostępniane na bieżąco podczas posiedzeń grup roboczych GZI, trafiały zarówno do osób doznających różnych form przemocy w rodzinie, jak również do osób podejrzanych o stosowanie tej przemocy. Materiały te przekazywane też były na bieżąco do placówek oświatowych w Jaworze i innych instytucji zajmujących się realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, celem szerzenia informacji dotyczących funkcjonowania procedury Niebieskie Karty.

III. WNIOSKI KOŃCOWE

W Gminie Jawor podobnie jak w całym kraju zauważalny jest proces starzenia się społeczeństwa, powoduje to konieczność zapewnienia opieki seniorom, którzy są jej pozbawieni ze strony rodziny, bądź rodzina nie jest w stanie zapewnić w należyty sposób takiego wsparcia. Od kilku lat zauważalny jest wzrost liczby osób korzystających z usług opiekuńczych.

Dużym problemem jest zapewnienie pomocy osobom bezdomnym wymagającym pielęgnacji i opieki w związku z przebytymi urazami lub chorobą. Problem ten dotyczy zarówno służb społecznych jak i służby zdrowia. Rozwiązaniem w tym zakresie może być schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi także o zasięgu ponadgminnym.

W związku z coraz większą liczbą zadań zleczanych jednostkom organizacyjnym pomocy społecznej w dalszym ciągu niezbędne jest podnoszenie kwalifikacji przez pracowników Ośrodka.